

ARBEIDSPROGRAM

2019-2023

Vår visjon og våre verdier

Miljøpartiet De Grønnes visjon er et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse. Livskraftige lokalsamfunn, i hovedsak basert på lokale ressurser, er en forutsetning for å nå målet.

Vi vil verne om verdiene livskvalitet, nyskaping og fellesskap. Vi viser politisk mot og gjennomfører uredd politikken vi har gått til valg på - ved å være ærlige og tydelige vil vi beholde troverdighet blant våre velgere. De Grønne vil skape et samfunn hvor vi har gode liv uten at vi ødelegger for andre.

MDG har de siste fire år deltatt i politiske utvalg, formannskap og kommunestyret. Vi har ikke vært mange, men vi har jobbet hardt for mer modig og ansvarlig grønn politikk i Horten og vi har fått gjennomført mye. Men vi har mye å gå på. Og vi skal få til mer.

De Grønne vil ha et Horten der unge ikke blir syke av prestasjonsjag og kjøpepress. Vi vil ha levende lokalsamfunn der færre er ensomme og vi har mer tid til venner og familie. Ungene skal kunne leke trygt ute og sykle til skolen i frisk luft. Vi skal fortsatt kunne gå tur i gammel skog og fiske i fjorden. Dyra i havet skal ikke kveles av plast. Vi vil at vi som bor i Horten kjemper mot klimaendringer, hvor alle bidrar til å sikre gode liv også for dem som kommer etter oss.

Kort sagt, våre mål for Horten er:

1. Gode nabolag, med mennesker og natur i sentrum
2. Klimatiltak som kutter nok utslipp til å nå 1,5 graders-målet
3. Ta vare på Hortens natur, reparere det vi har ødelagt
4. Mindre ulikhet
5. Et mer helsefremmende samfunn
6. Ren fjord og levende vann og bekker
7. Folk først i trafikken
8. Bærekraftig forbruk og produksjon
9. Miljøvennlig mat, ta vare på jorda og bonden
10. Oppvekst og utdanning for en grønn verden
11. Rikt kulturliv og meningsfull fritid
12. Frihet til å være seg selv
13. Fremtidsrettet innovativ næringsstrategi

Vårt politiske arbeidsprogram består av følgende hovedtemaer:

1. By- og stedsutvikling, bomiljø
2. Bruk av areal
3. Naturressurser, arts mangfold og dyrevelferd
4. Oppvekst og utdanning
5. Helse, velferd og omsorg
6. Transport
7. Matproduksjon, -forbruk og -svinn
8. Ressursbruk og miljøforurensning
9. Nærings- og arbeidsliv
10. Kultur, idrett og friluftsliv
11. Kommunens virksomhet og økonomi
12. Lokaldemokrati, fordeling og innbyggerengasjement

1. BY- OG STEDSUTVIKLING OG BOMILJØ

MDG Horten ser by- og stedsutvikling som særst viktig for å utvikle et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse. Horten har gode muligheter til å bli en godt planlagt nullutslippsby som legger til rette for arbeidsplasser, boliger, en miljøvennlig livsstil og kulturelt mangfold.

Videre stedsutvikling hvor dagliglivets funksjoner, tjenester og naturlige møteplasser etableres og hvor behovet for biltransport reduseres er sentralt i dette. All sted- og byutvikling i Horten kommune må bygge på en grunnleggende bærekraftstenkning, hvor miljø- og klimahensyn og optimalt ressursbruk gjennomsyrrer all planlegging og gjennomføring.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil:

- 1.1 jobbe for at flere av de som arbeider i Horten bosetter seg i kommunen.
- 1.2 at nye bygg i sentrum og tettstedene både skal være areal- og energieffektive og bidra til biodiversitet, for eksempel med grønne tak og fasader.
- 1.3 at offentlige og private tjenester og arbeidsplasser etableres i sentrum og i tettstedene for å redusere transportbehovet.
- 1.4 at i alle større utbyggingsprosjekter inngår klimasmarte, miljøvennlige og ressursoptimale løsninger.
- 1.5 benytte havneområdet hovedsakelig til sentrumsnære funksjoner, rekreasjons- og friluftsområder, fortettede boligløsninger og arbeidsplasser/tjenesteytende næringsliv.
- 1.6 forsterke og videreutvikle de natur- og kulturkvaliteter som Karljohansvern, Åsgårdstrand, Skoppum, Nykirke og Borrehaugene har.
- 1.7 ta vare på og forbedre parker, grøntområder og friluftsliv- og rekreasjonsområder i hele

kommunen.

- 1.8 støtte bygningsmessig fortetting i eksisterende sentrums- og tettstedsområder.
- 1.9 stimulere til bygging av fremtidsrettede plusshus der det er mulig, alle større kommunale nybygg skal være plusshus.
- 1.10 jobbe for å utvide det bilfrie sentrumsområdet.
- 1.11 sørge for at det settes av arealer til arbeidsplasser innen service og kontor når nye boligområder skal utvikles i sentrum og i havna.
- 1.12 jobbe for varierte og attraktive boligområder med gode kollektivtilbud, trivelige gater og plasser med liv og aktivitet, trafiksikker tilgjengelighet og fravær av støy og lokal forurensning.

2. BRUK AV AREAL

Vekst i befolkningen i Horten legger press på arealer og infrastruktur, som igjen kan gi helse-, klima- og miljøutfordringer om ikke det planlegges i et langsiktig perspektiv.

Det er både en verdi, og en utfordring, at dyrka mark, rekreasjonsarealer og kulturmiljøer ligger tett i Horten. Hovedtyngden av all vekst må derfor skje i sentrum og tettstedene, i områder hvor befolkningen i mindre grad er avhengige av bil, og hvor arbeidsplasser, kulturtilbud og servicefunksjoner er tilgjengelige ved hjelp av gange, sykkel eller kollektivtransport.

Horten er i en unikt heldig situasjon, ved at vi kan utnytte svært attraktive og store «grå»-arealer i havna og Indre Havneby. De Grønne ønsker å utvikle disse arealene framfor å bygge ned våre skogholt og jorder.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil:

- 2.1 bevare grønne lunger i sentrumsområder, som Åsen, Lystlunden, Eikestrand etc.
- 2.2 at markagrensa ligger fast og videre utbygging skal skje i tilknytning til etablerte tettsteder.
- 2.3 at igangsatte større boligutbyggingsprosjekter fullføres før nye store utbyggingsprosjekter igangsettes.
- 2.4 fremme at tak- og fasadeareal kan brukes/utnyttes til ulike formål som solenergi, urban dyrking, nedbørshåndtering, utnyttelse av regnvann etc.
- 2.5 fremme en lokalisering av boliger, arbeidsplasser og sosiale møteplasser som skaper et tett sentrum for å redusere transportbehovet og bygge opp under kollektivtrafikk, gange og sykkel.

- 2.6 søke å utnytte potensialet for fortetting og transformasjon innenfor sentrum og tettsteder før det åpnes for nye arealer til utbygging.
- 2.7 at det ikke skal etableres nye områder for flateparkering innenfor sentrum.
- 2.8 at virksomheter med mange ansatte / mange besøkende / lite transportbehov i forbindelse med virksomheten, lokaliseres i sentrumsområder eller ved kollektivknutepunkter.
- 2.9 at rene kontorbedrifter ikke lokaliseres uten kollektivbetjening og ikke langs E18.
- 2.10 ikke tillate at det utenfor de langsiktige utviklingsgrensene i Horten gjøres formålendring av dyrka og dyrkbar mark til bolig, næring og offentlige formål.
- 2.11 at det avsettes tilstrekkelig areal til infrastruktur for kollektivtransport, syklist og gående.
- 2.12 jobbe for at kyststien fra syd til nord går langs sjøen og gå inn for ekspropriasjon der det ikke er mulig å finne løsning (Steinsnes til Strømparken).
- 2.13 tilbakeføre «grå» arealer til dyrkbar og produktiv jord, for et kortere eller lengre tidsperspektiv.
- 2.14 omgjøre ordinære parkeringsplasser til HC-parkeringsplasser i sentrum i takt med behovet for HC-plasser og utbygging av sykkelveier og kollektivtilbudet.
- 2.15 arbeide for at forbudet mot bygging i strandsonen utenfor tettbebyggelse blir håndhevet uten dispensasjoner.

3. NATUR, ARTSMANGFOLD OG DYREVELFERD

Dyr og insekter er en viktig del av mangfoldet i samfunnet og har en egenverdi som må respekteres. Flere rapporter dokumenterer en økende utrydding av dyrearter og insekter. I våre urbaniserte områder og villastrøk må vi legge til rette for at insekter, fugler og annet biologisk mangfold kan finne sin plass.

Eksisterende naturområder må ivaretas slik at det biologiske mangfoldet i kommunen bevares. Dyr har like stor rett på velferd som oss mennesker.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil:

- 3.1 sørge for at det biologiske mangfoldet i kommunen ivaretas for kommende generasjoner gjennom å styrke oppfølgingen av eksisterende vernede naturområder og etablere nye områder der dette er nødvendig.
- 3.2 bevare og forbedre mangfoldet av og livsmiljøene for viktige insekter, i dette inngår bevaring av hule eiketrær, det å legge til rette for blomstereng i offentlige områder i stedet for plen og beplante parker med bie og humlevennlige planter.

- 3.3 støtte tiltak for å få tilbake naturlig marint liv i Oslofjorden og Indre Havn, hvor marine verneområder med restriksjoner og fiskeforbud inngår som nødvendige tiltak for å få Oslofjorden frisk igjen.
- 3.4 arbeide for en grønnere by med mange trær, trær er viktige for innbyggernes trivsel og for fugle- og insektsmangfold, plan for tre-beplantning bør inngå.
- 3.5 arbeide for å begrense tap av natur ved utbygging av infrastruktur (togtrase, vei), større bolig- og næringsområder og annen utbygging som berører naturareal, i dette inngår også bruk av vann som areal for boliger og annen virksomhet.
- 3.6 nekte sirkus med dyr i fangenskap bruk av kommunale grunn/anlegg
- 3.7 sikre beverens plass i Hortens natur gjennom å ikke gi fellingstillatelse men søke alternative løsninger som sikrer sameksistens mellom beveraktivitet og landbruk.
- 3.8 bidra til at artsmangfoldet i kommunen regelmessig kartlegges og synliggjøres gjennom informasjonstiltak som «tur-artskart».
- 3.9 sikre at hogst ikke skjer i hekketid.
- 3.10 støtte sentra for hjemløse dyr.
- 3.11 utarbeide begrensninger på bruk av fyrverkeri, slik at skader reduseres og dyrene skjermes bedre enn dagens praksis.

4. OPPVEKST OG UTDANNING

Det å sikre best mulig oppvekstvilkår for barn og ungdom er viktig. Barnehage- og skoletilbudet må ha et innhold som gir barn og ungdom mulighet til å realisere sine evner og idéer, samtidig som de blir bevisst sitt ansvar for å sikre utviklingen av et samfunn i økologisk balanse. Utdanningen må sørge for at barn og unge tilegner seg kunnskaper, ferdigheter, holdninger og verdier som er nødvendige for å fungere godt som arbeidstaker i et arbeidsliv i stor endring og for å forme en bærekraftig fremtid.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil:

- 4.1 videreutvikle skolehagen ved Granly skole og etablere ulike skolehager ved alle kommunens skoler og barnehager, dette som en viktig metode for å forstå natur, økologi og hva som er næringsrik og bærekraftig matproduksjon.
- 4.2 åpne for at andre yrkesgrupper kan bidra i undervisningen i skole og arbeidet i barnehage.
- 4.3 sørge for styrking og videreutvikling av Natursenteret.
- 4.4 at leirskoletilbudet sikres, at det er tilgjengelig for alle og at dette har en tydelig miljø- og bærekraftsprofil.

- 4.5 styrke etter- og videreutdanningen for lærere og sikre at miljø og klima inngår som en vesentlig del av denne.
- 4.6 vektlegge det sosial- og helsefaglige arbeidet i barnehage og skoler hvor spesielt det forebyggende arbeidet omkring mobbing styrkes.
- 4.7 at alle barn og ungdom gis like muligheter til å være en del av et naturlig oppvekstmiljø og ta del i ulike aktiviteter gjennom blant annet aktivitetskort.
- 4.8 sikre trygge skoleveier for gående og syklende elever.
- 4.9 jobbe for å fange opp elever i ungdomsskolen som er i risikozonen for mulig frafall og ikke fullføring av videregående opplæring, og sørge for at disse får tilpassede tilbud som sikrer videre opplærings- og arbeidsmuligheter.
- 4.10 etablere trygge og varierte lekeområder ute for alle elevgrupper og alle barnehagebarn og ha minst én økt (min 30 min) med fysisk aktivitet per skoledag.
- 4.11 at det legges til rette for kortreiste barnehageplasser, dvs at barnehageplass tilbys nærmest mulig barnas hjem eller foreldrenes arbeidsplass.
- 4.12 at det arbeides for bedre kjønnsbalanse i kommunale barnehager.
- 4.13 at det i kommunale barnehager og skoler tilbys økologisk, plantebasert, kortreist mat.
- 4.14 øke antallet barnehager som har fokus på natur og friluftsliv og uteaktivitet.
- 4.15 at det gjennomføres forsøk med leksefrie skoler, eventuelt leksefrie perioder.
- 4.16 ha som mål at barn skal sykle til skolen og at det gjennomføres regelmessig opplæring i sykkelbruk og trafiksikkerhet.
- 4.17 jobbe for et kommunalt opplegg for klima- og miljøliv i praksis gjennom blant annet et Mulighetenes Verksted-tilbud i barnehage og skole.
- 4.18 ha økt fokus på fagovergripende kompetanser som problemløsning, kreativitet, kritisk tenkning og samarbeid i skolen.
- 4.19 at det opprettes gratis utlånsbibliotek for utstyr for aktivitet og fritid, knyttet til den enkelte skole eller det kommunale biblioteket.
- 4.20 arbeide for at skolene tilbyr elevene kunnskap og ferdigheter i «oppmerksomt nærvær» (mindfulness) for å best mulig mestre utfordringene i hverdagen preget av mange krav.
- 4.21 arbeide for økte målrettede ressurser og lavere terskel for støtte til barnehage og skole der språk og atferd er en utfordring.

5. HELSE, VELFERD OG OMSORG

Et varmt samfunn hvor menneskers livskvalitet står sentralt, må inngå som en vesentlig del av et samfunn i økologisk balanse. Dette innebærer et inkluderende lokalsamfunn, hvor alle er like verdifulle og hvor det er tid til hverandre. For De Grønne i Horten er det viktig å sikre at de som har store omsorgs- og oppfølgingsbehov og som ikke har mulighet til å tale sin egen sak med tydelig stemme, får ivaretatt sine behov for livskvalitet, trygghet og en meningsfull hverdag.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil:

- 5.1 benytte livserfaring hos eldre i skoleundervisning og barnehagearbeid og gjennomføre prosjekter som involverer unge og eldre, hvor skoler/barnehager og eldreinstitusjoner samarbeider.
- 5.2 stimulere til integrering og fellesskap gjennom gratis sosiale møteplasser i nærmiljøene, gjennom bruk av kommunale bygg og etablering av bydels-/samfunnshus.
- 5.3 jobbe for økt bemanning i omsorg for eldre og oppfølging av funksjonshemmede for å sikre bedre livskvalitet, mer aktivitet og mer frisk luft.
- 5.4 at alle som ønsker å bo i egen bolig skal gis nødvendig omsorg og oppfølging for å opprettholde en god livskvalitet og en trygg og aktiv hverdag.
- 5.5 utvide og utvikle et variert og mangfoldig dagtilbud for eldre/demente og funksjonshemmede.
- 5.6 sikre at antall akutt- og langtidsplasser på sykehjem samsvarer med det reelle behovet.
- 5.7 øke bemanningen og kompetansen på sykehjem for å kunne gi et tilfredsstillende og forebyggende aktivitets- og rehabiliteringstilbud for eldre og demente.
- 5.8 legge til rette for tilpassede bomuligheter og arbeidsordninger og varierte aktivitetstilbud for funksjonshemmede slik at de kan leve fullverdige og meningsfylte liv.
- 5.9 øke antall varig tilrettelagte arbeidsplasser og etablere samarbeid med lokalt arbeids- og næringsliv for å gi funksjonshemmede faste arbeids- og aktivitetstilbud.
- 5.10 at det legges til rette for varig vanskeligstilte kan kjøpe og eie sin egen bolig og kommunale oppfølgings- og omsorgstjenester gis uavhengig av bo- og eierform.
- 5.11 sikre at alle som ønsker brukerstyrt personlig assistanse (BPA) får et BPA-tilbud tilpasset sitt individuelle behov for bistand.
- 5.12 styrke det forebyggende arbeidet når det gjelder psykisk helsevern for barn og ungdom.
- 5.13 at det etableres tilbud innenfor grønn omsorg som involverer gårdbrukere og frivillige, tilrettelagt for eldre, demente, funksjonshemmede, personer innen rus-/psykiatriområdet og ungdom med adferdsproblemer.
- 5.14 se på mulighetene for å etablere bofelleskap for personer med demens, gjerne kalt demenslandsby, med særskilt fokus på grønne verdier.
- 5.15 lokalisere, der det er mulig, barnehage i nærhet av sykehjem/omsorgsboliger og legge til rette for samvirke mellom eldre og barn.

5.16 støtte opp under ulike former for frivillige omsorgsløsninger.

6. TRANSPORT

Smarte og energieffektive transportløsninger vil være helt vesentlig i framtiden. Dagens transportløsninger medfører store klimagassutslipp, lokale forurensninger, støy og stort arealbehov. Dette medfører ulemper lokalt og helseproblemer for de av kommunens innbyggere som er mest utsatt.

De Grønne ønsker å framskynde utviklingen mot framtidsrettede transportløsninger i kommunen og ønsker å gjennomføre en rekke tiltak.

Stortinget har fastsatt mål om at alle nye personbiler som registreres i 2025 skal være utslippsfrie. Selv om det på lang sikt reduserer klimagassproblemet, vil bilparken uansett forårsake lokale forurensninger, støy og stort arealbehov.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil:

- 6.1 prioritere gående, syklende og bussende fremfor privatbilisme og sørge for trygge skoleveier og begrenset bilbruk i tette bomiljøer.
- 6.2 gjøre det enklere og tryggere å bruke sykkel, både elektriske og vanlige sykler; sykkelveier, -parkering, -service, -lading osv., spesielt knyttet til steder som busstasjon, fergeanløp, kjøpesentra og andre mye besøkte steder.
- 6.3 utvikle og utvide det kollektive busstilbudet, legge til rette for fleksible «hent meg»-løsninger for eldre, barn/ungdom, funksjonshemmede og aktivitetsbuss for barn og ungdom.
- 6.4 at det etableres dele og utleieordninger for elektriske bysykler, nullutslippsbiler, båter osv.
- 6.5 at det etableres hurtigladestasjoner i Horten gjestehavn og prioriterte el-båtplasser.
- 6.6 bygge ut flere punkter for hurtiglading av elbiler, spesielt ved trafikknutepunkter som fergeoppstilling, jernbanestasjon, Kopstad osv.
- 6.7 at det gjennomføres tiltak for å redusere bilbruk inn til sentrum og i tettsteder.
- 6.8 ha større fokus på forbudet mot tomgangskjøring i kommunen.
- 6.9 jobbe for at fjordkrysningen Horten og Moss blir 100% utslippsfri så raskt som mulig, gjennom samarbeid med Moss kommune, Samferdselsdepartementet og Bastø Fosen.
- 6.10 arbeide for at fergedriften til Bastøya elektrifiseres.
- 6.11 forbedre korresponderende buss til og fra Skoppum stasjon fra Horten sentrum og Åsgårdstrand.

- 6.12 legge til rette for utvikling av en miljø- og nullutslippbydel knyttet til etableringen av ny jernbanestasjon på Skoppum.
- 6.13 se på mulighetene for automatiserte, førerløse transportsystem fra videregående skole i Lystlunden, havneområdet og fergeanløp, mot universitet på Bakkenteigen og jernbanestasjon på Skoppum, gjerne gjennomført som et lokalt utviklings- og næringsprosjekt.
- 6.14 at Horten havn blir en ledende miljøhavn, gjennom klima- og miljøvennlige løsninger for fergesambandet, trafikkhavna, gjestehavna og havnas øvrige aktiviteter.
- 6.15 se på mulighetene for bruk av nullutslippskjøretøy ved transport av varer mellom Horten havn og «innlandshavna» på Skoppum og annen landbasert varetransport til og fra Horten havn/sentrum/kommune.

7. MATPRODUKSJON OG -FORBRUK OG MATSVINN

Matproduksjon er veldig ressurskrevende, både når det gjelder areal, vannforbruk, energi, CO₂-utslipp og økonomi. Reduksjon av matsvinn og økt bruk av klimavennlig mat er derfor viktig.

For De Grønne er det viktig med mer lokal og kortreist matproduksjon. Dette gir større lokal verdiskaping og lavere miljøbelastninger. Mindre matsvinn gir betydelige bidrag til redusert forurensning, og dessuten sparte utgifter. Bevaring av eksisterende matjord i kommunen og dyrking i hager, urban dyrking og parseller, gir økt matsikkerhet og trygghet for fremtidige generasjoner. Større kunnskap om matproduksjon, matlaging og lokale matressurser er viktig for å oppnå målene.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil

- 7.1 forby nedbyggingen av dyrket og dyrkbar jord, Hortens verdifulle landbruksområder skal sikres som produksjonsgrunnlag i dag og for kommende generasjoner, areal til matproduksjon skal økes.
- 7.2 øke den lokale økologiske matproduksjonen ved å legge til rette for matproduksjon i grønne boligområder, flere parsell- og skolehager, mer andelslandbruk, urbant landbruk, regenerativt landbruk og andre former for matproduksjon.
- 7.3 legge til rette for direkte salgsløsninger av lokale jord- og landbruksprodukter på sentrumsnære plasser
- 7.4 arbeide for å øke tilbudet og omsetningen av lokale varer via butikkene
- 7.5 støtte oppunder dyrking av frukt og mat i Hortens private hager og bevare og utnytte Hortens eplehager og matressurser i private hager
- 7.6 sørge for at det etableres flere parsellhager og andelslandbruk og at det følges opp med opplæring/kompetanseheving
- 7.7 i byggetillatelser hvor fjerning av matjord inngår, skal det kreves at bruk av matjord gjøres rede for, matjord skal primært benyttes til forbedring av annen dyrka eller dyrkbar mark til matproduksjon.

- 7.8 arbeide for å innføre ordninger som reduserer kast av mat fra butikker, offentlig og næringsvirksomhet og fra privat forbruk.
- 7.9 at kommunen har som mål at bruk av kjøtt i kommunale virksomheter reduseres betydelig.

8. FORURENSNING OG RESSURSBRUK

Selv om Horten kommune framstår som mindre utsatt for forurensninger enn større byer, er det også her en del å ta fatt i.

Lokal luftforurensning fra trafikk er et problem for innbyggere i flere områder i kommunen med stor gjennomgangstrafikk. Forurenset luft kan gi helseskader, først og fremst i luftveier, men også hjerte- og karsykdommer. De samme innbyggerne er plaget av trafikkstøy. Tiltak for å bedre luftkvaliteten og redusere støy vil gi positive ringvirkninger og vil øke livskvaliteten til innbyggerne.

Vårt avfall, kloakk og overvann er også en kilde til forurensninger, men må samtidig verdsettes som ressurser vi må utnytte. Hortens innbyggere har Oslofjorden som resipient. Vi må være sikre på at vi ikke tilfører fjorden mer forurensning enn den tåler og må derfor ha en bedre kontroll på våre utslipp.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil

- 8.1 at miljøtunnelen på R19 forlenges nordover til Linden Park, for å redusere støy og forurensning for Strandparken og Østbyen og legge til rette for flere boliger inntil lokket.
- 8.2 følge opp arbeidet med å kartlegge og rydde opp i forurensninger og villfyllinger i kommunen
- 8.3 at det innføres systemer for sortering, innsamling og behandling av alt avfall fra næringsrettet virksomhet, avfallsplan for rehabilitering og ombygging av bygninger/ lokaler legges fram.
- 8.4 at våre utslipp til sjø kartlegges og analyseres for å vurdere behov for forbedrede renseprosesser.
- 8.5 at det vurderes insentivordninger for avfallsminimering i private husholdninger, eksempelvis at reduserte avfallsmengder gir redusert renovasjonsavgift.
- 8.6 stimulere til gjenbruk og optimal ressursbruk i all type virksomhet, enten det er kommunalt, næringsrettet eller privat.
- 8.7 støtte etablering av gjenbruksstasjon for bygningsmaterialer og bygg-varer.
- 8.8 støtte ulike delings- og utleieordninger, eksempelvis utleiesentral, bildeling, «streetbank», vel-foreninger og andre kan ta lokale initiativ.
- 8.9 sørge for at bruk av plast generelt og plast på avveie i natur reduseres, kartlegge hvor

søppel på avveie kommer fra for å kunne sette inn riktige tiltak.

- 8.10 Få kommunen, næringslivet, frivillige organisasjoner og innbyggerne til å kutte ut engangspplast og redusere plastbruken.
- 8.11 jobbe for en høyest mulig materialgjenvinning i alle ledd, enten det er i kommunal, næringsrettet eller privat virksomhet. Særlig viktig når det gjelder bygningsavfall, enten det er nybygg eller rehabilitering.
- 8.12 sørge for at Borrevannet opprettholdes som vernet naturområde, uten at det åpnes opp for tillatelse til aktivitet som bryter med vernebestemmelsene.
- 8.13 at støy-forurensingen knyttet til fergetrafikken og langs tett bebodde områder av R19 kartlegges og støyreduserende tiltak gjennomføres.
- 8.14 at småbåthavner skal ha godkjent miljøvennlig løsning for fjerning, håndtering og oppbevaring av bunnstoff og andre forurensende stoffer og system for tømning av septikk.
- 8.15 sørge for at det lages en oversikt over kommunens og andre aktørers påvirkning av miljøtilstanden i Oslofjorden med fokus på de områder av fjorden som ligger innen kommunens grenser, oversikten gir informasjon om type og omfang av negativ miljøpåvirkning.
- 8.16 at det etableres faste målestasjoner for luftkvalitet på utsatte steder i kommunen.
- 8.17 ha et særskilt fokus på forbruksrettet miljøforsøpling på nasjonale markeringsdager (17. mai, St. Hans), lokale handelsdager (Superlangdag) og festivaler (Verven etc) og andre godt besøkte publikumsarrangementer.

9. NÆRINGS- OG ARBEIDSLIV

Et velfungerende nærings- og arbeidsliv er nødvendig for å skape verdier og sikre arbeidsplasser i et samfunn. Det er ingen motsetning mellom et miljøvennlig forbruk og høy livsstandard. De Grønne i Horten vil skape nye lokale arbeidsplasser som bidrar til et grønt skifte og ivaretagelse av velferd, samtidig som miljø og klima ikke trues. Det er store muligheter for teknologiutvikling og næringsmessig innovasjon i Horten.

I fremtiden må næringslivet bidra til å styrke en bærekraftig utvikling gjennom å utnytte de mulighetene som ligger i et grønt skifte. Næringslivet må også bidra til at deres økologiske fotavtrykk blir minst mulig. Kommunen og relevante myndigheter må legge til rette for næringsvirksomhet som bygger opp til et samfunn i økologisk balanse og som sikrer et minst mulig økologisk fotavtrykk. De bedriftene som tar miljøhensyn i sin virksomhet, vil bli morgendagens vinnere.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil

- 9.1 styrke den lokale økonomien i Horten ved å legge til rette for lokalt og sosialt entreprenørskap og styrke det lokale grunderhuset.

- 9.2 sørge for at det etableres og utvide ulike insentiv-ordninger for gründer-rettet, lokal næringsvirksomhet som styrker utviklingen mot et fornybarsamfunn.
- 9.3 ha på plass en næringslivsstrategi med tydelige mål for et ansvarlig og bærekraftrettet næringsliv i Horten.
- 9.4 etablere samarbeid med relevante miljøer ved Universitet Sørøst Norge på Bakkenteigen om utvikling av prosjekter og løsninger innenfor et fornybarsamfunn.
- 9.5 støtte etablering av gjenbruks- og reparasjonsbedrifter.
- 9.6 at Horten kommune skal samarbeide med og utfordre teknologibedrifter til å innføre lavutslippsløsninger
- 9.7 støtte tiltak som får flyktninger, arbeidsledige og folk med utfordringer i fht arbeidslivet, ut i arbeid.
- 9.8 at Horten kommune skal utfordre næringslivsvirksomheter til å bli bedre på avfallssortering
- 9.9 at Horten kommune skal utfordre næringslivsvirksomheter til å levere årlige rapporter om sitt klimagassutslipp som en del selskapenes årsrapportering.
- 9.10 støtte bruk av større arealområder og eksisterende bygg til sentrumsnære arbeidsplasser innen service- og kontorvirksomhet, eksempelvis videregående skole-byggene i Skippergata og Bekkegata.

10. KULTUR, IDRETT OG FRILUFTSLIV

I et medmenneskelig samfunn spiller kultur, idrett og friluftsliv en viktig rolle. Det bidrar til involvering, opplevelse og samarbeid. Det stimulerer lokale initiativ, øker verdien av å være en del av samfunnet og bidrar til bedre folkehelse.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil:

- 10.1 styrke og videreutvikle tilbudet i kulturhuset 37 gjennom tilskudd til drift og samarbeid med frivillige organisasjoner og miljøer.
- 10.2 sikre videreføring av kulturskolen.
- 10.3 at rammene for drift av idrettsanlegg legges til rette slik at idrettsforeningene kan gjøre dette på en effektiv og god måte.
- 10.4 at det legges til rette for gratis utlån av aktivitetsutstyr (ski, sykler, skøyter etc) for barn og voksne gjennom en utlånsentral.
- 10.5 bidra til å etablere en dugnadskalender for regelmessig rydding og vedlikehold av strender, stier, grøntområder osv, som fungerer som lavterskel-møteplasser.

- 10.6 stimulere til økt kulturell integrering gjennom gratis møteplasser som flerkulturell parsellhage, utflukter til friområder osv.
- 10.7 støtte og skape gode rammevilkår for Horten bibliotek, Cafe Gul og Frivillighetsentralen som viktige sosiale og kulturelle møteplasser for ulike grupper.
- 10.8 at det etableres ungdomsklubber i Åsgårdstrand, Skoppum og Nykirke.
- 10.9 at det i alle kunstgressbaner i kommunen brukes miljøvennlig, biologisk nedbrytbart innfyllingsmateriale.
- 10.10 prioritere areal og midler til etablering av en skateboard-park med helårstilbud sentralt i Horten.

11. KOMMUNAL VIRKSOMHET OG ØKONOMI

Det er viktig for De Grønne at kommunens økonomien skal underordnes sunne økonomiske prinsipper. Utgiftene må stå i samsvar med inntektene og det må gjøres prioriteringer innenfor rammene.

For De Grønne er det spesielt viktig at det prioriteres å gi et tilfredsstillende tjenestetilbud til sårbare og utsatte grupper. Videre at det prioriteres tiltak for å oppnå en høyere yrkesdeltagelse for grupper med slike utfordringer.

Kommunen i sin virksomhet må være opptatt av å minimere sitt klimafotavtrykk. Horten kommune har i siste 4-års periode gjort store miljøforbedringer, men har fremdeles gjenstående utfordringer mot nullutslipp.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil

- 11.1 jobbe for at det blir iverksatt en strategi og handlingsplan for sirkulær økonomi og ressursbruk i den kommunale virksomheten.
- 11.2 at alle kommunale innkjøp gjennomføres ut fra klart definerte krav og kriterier for bærekraft, miljø og klima, og at kommunen gjennom sine innkjøp redusere sine klimagassutslipp med minimum 15 % i perioden 2019-2023.
- 11.3 redusere det kommunale materielle forbruket gjennom flere bytteordninger, gjenbruksstasjoner osv.
- 11.4 hvis nødvendig, være åpen for innføring av eiendomsskatt med en sosial profil, for å sikre opprettholdelsen av viktige omsorgsoppgaver for sårbare og utsatte grupper, vedlikehold av kommunale bygg og infrastruktur og nødvendig prioritering av klima- og miljø saker.
- 11.5 at kommunens pensjonspenger investeres i grønne fond og verdipapirer og at investeringene trekkes helt ut av fossile selskaper (kull, olje, gass).

- 11.6 at det utarbeides en helhetlig og forpliktende miljø- og klimaplan for kommunen som inneholder alle relevante områder innenfor miljø, natur og klima.
- 11.7 at det utarbeides et klimabudsjett knyttet til økonomi- og handlingsplan for kommunen med konkrete utslippsmål innenfor sentrale kommunale sektorer, med 1,5 graders-målet som referanse- og styringsmål (FNs klimapanel, 2018).
- 11.8 at alle saksfremlegg til politisk behandling inneholder et avsnitt om klima- og miljøavtrykk knyttet til aktuelle løsninger, med konkrete tall for klimagassutslipp og andre miljømessige avtrykk, med 1,5 graders-målet som styringsmål.
- 11.9 jobbe for at den kommunale virksomheten blir godkjent som Miljøfyrtårn.
- 11.10 sikre at kompetanse innenfor bærekraft, miljø og klima i kommunen styrkes og at kapasiteten økes på fagfeltet.
- 11.11 at Horten har mål om å bli en nullutslippskommune.
- 11.12 at det i alle nye og rehabiliterte kommunale bygg brukes miljøvennlig materiale og at alle nye kommunale bygg bygges minimum som plusshus og helst BREAM-standard for noen bygg.
- 11.13 at det stilles relevante krav i reguleringsplaner til utbygger når det gjelder solceller, varmegjenvinning, grønne tak osv.
- 11.14 legge til rette for etableringen av en gratis rådgivningstjeneste i kommunen til boligeier når det gjelder enøk og energiproduksjon.
- 11.15 at det gjennomføres livsløpsanalyser på kommunale bygg.
- 11.16 bidra til at kulturen i det lokalpolitiske miljøet preges av åpenhet, saklig og løsningsrettet dialog og respekt for kolleger på tvers av politiske partier, med fokus på de politiske sakene og ikke på person og parti.
- 11.17 arbeide for å redusere uønskede deltidsstillinger i kommunen.

12. LOKALDEMOKRATI, FORDELING OG INNBYGGERENGASJEMENT

Økt engasjement og deltakelse i lokaldemokratier er et sentralt mål for De Grønne i Horten. Når flere involverer seg i utviklingen av Horten som lokalsamfunn, blir samfunnet mer robust og bærekraftig. Det må legges til rette for og inviteres til økt borger- og brukermedvirkning i viktige prosesser som angår innbyggerne. Kommunen som virksomhet er en helt sentral aktør. Vi har mange muligheter til å påvirke utviklingen av et lokalt fornybarsamfunn.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil

- 12.1 etablere en bredt sammensatt bærekraftkommisjon med overordnet og helhetlig fokus for ivaretagelsen av natur, miljø og klima i Horten, hvor ulike interessegrupper er representert og som har en rådgivende funksjon.

- 12.2 styrke de rådgivende organene Rådet for funksjonshemmede, Eldrerådet og Ungdoms-/barnerådet og deres mulighet til reell deltakelse i administrative og politiske beslutningsprosesser.
- 12.3 etablere nye arenaer hvor ulike grupper kan delta i viktige lokaldemokratiske beslutningsprosesser.
- 12.4 at reell brukermedvirkning praktiseres i alle vesentlige prosesser hvor kommunens innbyggere berøres.
- 12.5 etablere insentivordninger for innbyggere og næringsliv for å øke miljø- og klimaengasjementet og mulighetene til å ta gode grønne valg.
- 12.6 ta initiativ til tiltak som gjør det enkelt å engasjere seg i klima- og miljørelaterte saker for ulike grupper.

FOR MENNESKER OG MILJØ